

SUOMEN BRIARD RY

JALOSTUSTOIMIKUNNAN OHJESÄÄNTÖ

Hyväksytty jalostustoimikunnan esityksestä Suomen Briard ry:n hallituksessa 28.12.2009.

Tehtävät

Suomen Briard ry: n jalostustoimikunnan tärkein tehtävä on briard-rodun jalostuksellisen tiedon tuottaminen ja sen hyödyntämisen opettaminen. Tehtävänä on myös ohjata rodun jalostusta ja neuvoa jalostukseen liittyvissä asioissa. Toimikunta järjestää erikoiskoulutustilaisuuksia ja kollegioita ulkomuototuomareille. Toimikunta järjestää tarvittaessa myös tuomarineuvotteluita ja kasvattajapäiviä. Jalostustoimikunta vastaa jalostuksen tavoiteohjelman (JTO) toteutumisen seurannasta, sekä tavoiteohjelman uusimisesta määräaikoina jalostuksen tarpeita vastaavaksi. Jäsenistölle jaetaan jalostukseen liittyvää tietoa julkaisemalla alan kirjoituksia yhdistyksen lehdessä. Myös jalostustoimikunnan päätöksistä ja toiminnasta tiedotetaan jäsenlehdessä. Jalostustoimikunta palvelee kaikessa toiminnassaan Suomen Briard ry:n jäseniä ja jäsenkasvattajia ja toimikunta toimii kaikkien Suomen Kennelliiton sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti.

Tavoitteet

Toiminnan tavoitteena on:

- ylläpitää rotua jalostusvalinnoilla niin, että briardien luonne, käyttöominaisuudet, terveys ja ulkomuoto vastaavat rotumääritelmää
- varmistaa rodun yksilöiden riittävä yhteiskuntakelpoisuus ja
- turvata rodun perinnöllinen monimuotoisuus.

Kokoonpano

Suomen Briard ry:n hallitus päättää toimikunnan kokoonpanosta. Toimikunta koostuu vähintään kahdesta varsinaisesta jäsenestä. Näiden lisäksi voidaan käyttää toimikunnan ulkopuolisia asiantuntijajäseniä. Toimikunnan jäsenten tulee olla rodun harrastajia, joilla on riittävästi tietoa perinnöllisyysopista, rotumääritelmästä, rodun sairauksista ja sukutauluista. Jäsenillä tulee olla kokemusta rodusta joko kasvattajana tai aktiivisena harrastajana.

Toimintatapa

Toimikunnan jäsenten tulee kyetä keskenään tiiviiseen ryhmätyöskentelyyn, sekä yhteistyöhön eri sidosryhmätahojen kanssa. Toimikunta toimii Suomen Briard ry:n hallituksen alaisuudessa ja informoi kaikesta toiminnasta ja päätöksistään hallitusta. Toimikunta on kaikessa työssään ulospäin avoin. Toimikunta kannustaa jäseniä osallistumaan ja myös edellyttää jäsenten osallistumista yhteisten päätösten tekoon. Toimikunnan antamat suositukset ovat neuvoa-antavia, eivätkä sido kasvattajaa.

Jalostukseen käytettävien yksilöiden kriteerit

Jalostukseen käytettävien yksilöiden kriteerit perustuvat rodun jalostuksen tavoiteohjelmaan (JTO), sekä perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan (pevisa) sekä Kennelliiton koirarekisteriohjeeseen. Jalostusparien valinta perustuu myös näyttely-, koe-, testi- ja terveystuloksiin, sekä toimikunnan jäsenten/yhteistyötahojen kriittisiin ja tasapuolisiin havaintoihin. Jalostukseen käytettävien yksilöiden tulee olla mahdollisimman laadukkaita rotunsa edustajia. Yhdistelmää suunniteltaessa otetaan huomioon yksilöiden tiedossa olevat perinnölliset sekä muut viat ja sairaudet, luonteenominaisuudet, ulkomuodolliset seikat, kantamme laajuus sekä sukulaisuusaste. Jalostusparien tulee täydentää toisiaan, eikä niillä tule olla samoja

rodussa esiintyviä virheitä. Mikäli on tarkoituksenmukaista kokeilla yhdistelmää, missä voi syntyä myös vähemmän hyviä tuloksia (esim. väri, kannukset, purenta) on tästä ilmoitettava kasvattajalle ehdotuksen perustelussa.

A) Ulkomuoto

Jalostukseen käytettävän yksilön tulee olla rodunomainen. Sillä tulee olla vähintään kaksi laatuarvostelua eri tuomareilta, joista vähintään toinen yli 15 kk ikäisenä. Vaihtoehtoisesti riittää yli 15 kk ikäisenä yksi arvostelu rodun erikoistuomarilta tai hyväksytyt jalostustarkastus. Jalostustoimikunta voi kutsua epäselvissä tapauksissa koiran tarkastukseen. Jalostusyksilöllä ei saa olla rotumääritelmän mukaista nollaavaa virhettä.

B) Luonne

Yksilön tulee olla luonteeltaan rodunomainen, ei arka tai aggressiivinen. Jalostukseen käytettävien koirien luonnetestausta suositellaan. Epäselvissä tapauksissa toimikunta voi kutsua yksilön tarkastukseen, jonka suorittaa luonteeseen perehtynyt henkilö (esim. luonnetestituomari).

C) Terveys

Jalostukseen käytettävien yksilöiden tulee olla lonkkakuvattuja, koiralla tulee olla myös voimassaoleva silmäpeilaus (pevisa). Koira, jolla on jokin selvästi osoitettu perinnöllinen sairaus, kuten PRA, RD, tai HC, ei saa jalostus hyväksyntää. Jalostustoimikunta suosittelee, että jalostukseen käytettäviltä yksilöiltä kuvattaisiin lonkkien lisäksi erityisesti myös kyynärnivelet ja mahdollisesti myös polvet ja selkä. Myös hämäräsokeuden osoittavaa DNA-testausta (CSNB) suositellaan.

Lonkkaniveldysplasian osalta jalostustoimikunta suosittelee käytettäväksi mahdollisimman terveitä yksilöitä (A-A, A-B sekä B-B). C-lonkkaista voi käyttää ainoastaan terveen yksilön kanssa (A tai B). C-asteisen koiran uusintakäyttö voidaan hyväksyä vasta kun ensimmäisestä pentueesta on vähintään 1/3 tutkittu lonkkien osalta.

D) Kannan koko ja rakenne

Jalostuspohjan (geenipoolin) riittävästä laajuudesta tulee huolehtia. Yhdellä yksilöllä ei saa olla yli 5% jälkeläisiä /5 vuotta kannassamme. Lisäksi käytetyimpien yksilöiden keskinäiset sukulaisuussuhteet huomioidaan jalostusparien valinnassa eri sukulinjojen edustuksen ja säilyttämisen turvaamiseksi kannassamme. Myös ulkomaalaisia urosvaihtoehtoja kartoitetaan ja ehdotetaan aktiivisesti käytettäväksi.

E) Ikä

Uroksien suositeltava alaikäraja on 15 kk, narttujen 24 kk. Ensimmäisiä pentuja ei suositella teetettäväksi nartulla yli 5-vuotiaana eikä yli 8-vuotiasta narttua suositella astutettavaksi. Pentueiden välin tulee olla vähintään 10 kk.

Koira suositellaan käytettäväksi ensimmäisen pentueen jälkeen vasta kun sen jälkeläisistä on näyttelyarvosteluja ja pevisa-sääntöjen mukaisia tutkimustuloksia. Toista tai kolmatta pentuetta suunniteltaessa tulee ottaa huomioon tämän yksilön jälkeläismäärä kannassamme (riippuen aikaisemman tai aikaisempien pentueiden koosta).

Jalostuskysely/-ilmoitus

Jalostustiedustelu tulee lähettää toimikunnalle hyvissä ajoin, mieluiten vähintään kolme kuukautta ennen

oletettua astuttamisajankohtaa. Tiedustelu toimitetaan kirjallisena erillisellä lehdessä julkaistavalla jalostuskysely/-ilmoituslomakkeella. Jalostustoimikunta vastaavasti toimittaa kasvattajalle kirjallisen esityksen perusteluineen. Urosehdotus on voimassa ½ vuotta. Ehdotukset ovat ohjeellisia. Nartun omistajalla on oikeus valita uros ja hänellä on myös vastuu valinnastaan. Jalostustoimikunnan hyväksynnän yhdistelmälle saa kasvattaja, joka on tehnyt jalostustoimikunnalle jalostustiedustelun/-ilmoituksen ja joka on

a) käyttänyt toimikunnan ehdottamaa urosta nartulleen
tai

b) käyttänyt omaa urosvalintaansa, niin että yhdistelmä täyttää jalostukseen käytettäville yksilöille asetetut kriteerit.

Lisäksi kasvattajan tulee olla Suomen Briard ry:n jäsen.

Ainoastaan jalostushyväksynnän saaneet pentueet julkaistaan jäsenlehdessä ja listataan pentuvälityksessä.

Pentuvälitys

Pentuvälittäjä antaa kyselijöille objektiivista tietoa rodusta yleensä, sekä ajanmukaisen listan sen hetkisistä ja tiedossa olevista tulevista yhdistelmistä.

Pentuelistalla pentueet on jaettu kahteen osaan, A- ja B-listaan. A-listalla ilmoitetaan pentueet, joissa molemmilla vanhemmilla on muiden kriteerien lisäksi joko käyttötulos pk-kokeesta (ei BH-tulos) tai vastaavasti hyväksytty luonnetestitulokseksi (myös ulkomainen luonnetestitulokseksi käy). B-listalla ilmoitetaan pentueet, jotka täyttävät jalostustoimikunnan ohjesäännön asettamat kriteerit. Listalla tulee ilmi pentueen pevisan vaatimat terveystulokset, sekä mahdollisesti muut tiedossa olevat tutkimustulokset (kynnärnivelukuvaukset, CSNB-tulokset tms.). Lisäksi ilmoitetaan vanhempien paras näyttelytulos, mahdolliset luonnetestitulokset sekä paras koetulos. Syntyneestä pentueesta ilmoitetaan sukupuoli, väri sekä kasvattajan yhteystiedot. Pentue on automaattisesti listalla seitsemän viikkoa syntymän jälkeen tai pidempään kasvattajan niin toivoessa. Kasvattajan tulee ilmoittaa pentuvälittäjälle välittömästi kun kaikki pentueen pennut on myyty/varattu.

Jalostusuroskansio

Jalostusuroskansio sisältää kaikki jalostuskriteerit täyttävät urokset. Jalostustoimikunta vastaa kansion ylläpidosta. Uroksen omistaja ilmoittaa koiransa jalostusuroslistalle, ja hän voi myös halutessaan poistaa uroksensa listalta. Uroksen omistajalla on vastuu ilmoittaa kansion ylläpitäjälle urokseen liittyvistä olennaisista muutoksista (uudet terveystulokset, näyttelytulokset, jne.). Kansion sisältämät tiedot löytyvät myös Suomen Briard ry:n ylläpitämillä kotisivuilta internetistä.

Ulkomuototuomarikoulutus

Jalostustoimikunta organisoii ulkomuototuomareiden erikoiskoulutukset, sekä järjestää kollegioita ja tuomarineuvottelutilaisuuksia yhdessä hallituksen kanssa.

Jalostusstrategian toteuttaminen

Toimikunta laatii vähintään 3-vuotisjaksoin rodun jalostusstrategian painopistealueineen ja tavoitteineen pitkän tähtäyksen toimintasuunnitelmaksi, jotta jalostuksen ohjaus on kokonaisvaltaista ja hallittua toimikuntien mahdollisten muutoksienkin myötä.

Jalostuksen tavoiteohjelma on rodun kehittämisen työkalu. Perinteisten jalostuksen osa-alueiden –luonne,

terveys, ulkomuoto - lisäksi siinä nostetaan tasavertaiseksi jalostustavoitteeksi rodun perinnöllisen monimuotoisuuden turvaaminen. JTO:n luomisessa ja toteuttamisessa työskennellään tiiviissä yhteistyössä Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan kanssa.